

CĂNTUL I

O Muză, povestește-mi de bărbatul
Viteaz și iscusit, care 'ntr'o vreme,
Când el cu măestria lui făcuse
Pustiu din Troia, strașnica cetate,
Nemernici amar de ani pe lume
Și cunoscù pe drumul lui tot felul
De oameni, de orașe și de datini,
Și pătimì așa de mult pe mare
Silindu-se să scape de primejdii
Și înapoi să-și ducă pe tovarăși.
Dar tot la urmă nu putù pe-aceia
Să-i mântue, oricât se străduise;
Pieriră din păcatul lor cu toții,
Căci s'apucară-a ospătă, netoții,
Din boii sfinți ai Soarelui, și-acesta
Deșert făcù întorsul lor acasă.
Din toate aceste spune-ne și nouă
De undeva, născuto tu din Joe.

Vitejii toți ceilalți care scăpase
Pe mare și'n rășboiu de cruda moarte
Acum erau acasă. Doar Ulise,
Deși dorit de țară și soție,
Oprit eră 'ntr'o peșteră-adâncată
De zâna cea frumoasă, închinată,
Calipso care-a vrut bărbat să-i fie.

Dar când rotirea vremilor aduse
Și ziua 'n care sorociră zeii
Întorsul lui la dânsul în Itaca,
El nici atunci nu fu scutit de lupte
Și chiar între ai lui. Deaceea zeii

C Ă N T U L I

Răznit de țară. Chiar de-o fi cu lanțuri
 De fier legat, va iscodi un mijloc
 De 'ntoarcere, că prea-i dibaciu și vrednic.
 Dar spune-mi tu adevărat și mie
 De ești cumva chiar fiul lui Ulise.
 Grozav îi semeni după ochi și față,
 Că-l știu pe el, ne întâlneam adese
 Nainte de plecarea lui la Troia
 Cu alți viteji din Argos pe corăbii;
 De-atunci eu nu-l văzui, nici el pe mine».
 Iar chibzuitul Telemah răspunde:

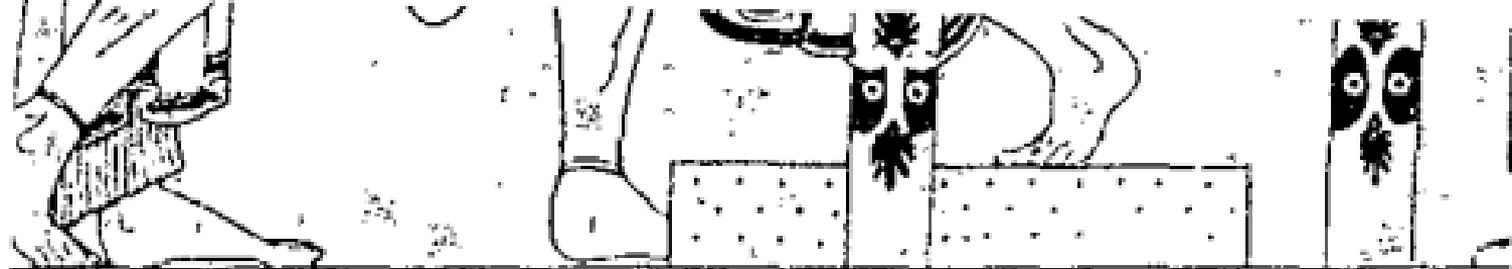
«Ți-oiu spune-adevărat, cinstite oaspe.
 Sunt fiul lui, c'asă îmi zice mama,
 Dar știu și eu? Că-nimeni dela sine
 Pe tatul său nu-l poate ști vreodată.
 Mai bine însă mă nașteă pe mine
 Un om mai norocos rămas acasă
 Stăpân pe-avere pân'la bătrânețe.
 Dar vai, cel mai de plâns din toată lumea
 Se zice-a fi părinte-al meu, că asta
 Voi ai să știi». Grăi atunci Minerva:

«Dar zeii au făcut ca neamul vostru
 Și'n viitor să aibă tot un nume,
 Căci are Penelopa fiu cuminte.
 Ci lămurește-mi mie încă una
 Și spune-mi drept. Ce'nseamnă lumea asta
 Și-acest ospăț? Ce caută la tine?
 E praznic ori e nuntă? Căci de sigur
 Nu-i cislă-aici. Cum ei petrec în sală
 Benchetuind, îmi par de tot obraznici.
 S'ar mâniă oricare om de treabă,
 Venind pe-aici, când ar vedeà atâta
 Nerușinare». Telemah răspunse:

«Fiindcă 'ntrebi și mă descoși, străine,
 Să-ți spun. Blagoslovită și slăvită
 Fusesse casa asta câtă vreme
 Viteazul cel vestit trăia în țară.
 Dar altfel vrură-acum nemuritorii
 Cei scornitori de rele, că pe dânsul
 Necunoscut cu totul îl făcură,
 Mai mult decât pe-oricare om din lume,
 Căci nu l-aș fi jălit așa de tare,

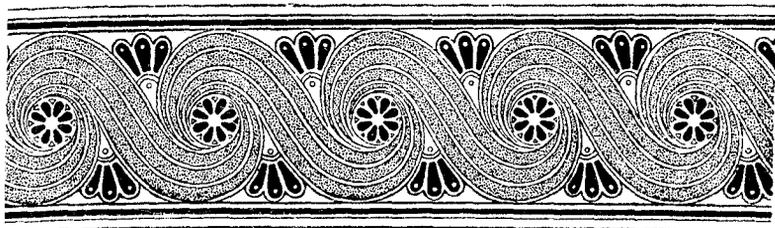
C Ă N T U L I

De-ar fi pierit alături de tovarăși
 Pe câmpul dela Troia sau la sânul
 Prietenilor lui, după ce dânsul
 Ar fi gătit războiul. Toți Aheii
 Aveau să-i 'nalțe un mormânt și însuși
 Lăsă un nume bun ca moștenire
 La fiul său. Dar azi fără mărire
 Vântoasele'l răpiră și se duse
 Necunoscut și neștiut de nimeni
 Și mie 'mi lăsă numai dor și jale.
 Dar nu-l jălesc, nu-l plâng numai pe dânsul,
 Că și-alt blăstem mi-au pus la cale zeii.
 Toți tinerii fruntași de prin ostroave,
 Din Same, din Dulihiu, din Zachintos
 Cel păduros, precum și toți maimarii
 Din țară, din Itaca cea pietroasă,
 Pe maica mi-o pețesc și-mi toac'avea.
 De teamă, ea nu poate să-i respingă
 Și nici să 'ncheie-așa căsătorie
 Și ei îmi risipesc avutul casei,
 Ba în curând m'or pierde și pe mine».

 Se mâniè Minerva-atunci și zise:
 «Vai, cum ți-ar trebui acum Ulise
 Cel dus, ca el să pue odată mâna
 Pe pețitorii cei sfrunțați! Dă, Doamne,
 Peloc să vie și să stea la ușă
 Cu coifu'n cap, cu scut, cu două sulți,
 Așa cum îl văzui întâia oară
 Când bea și petrecea în casa noastră
 Pe vremea când venea dela Efira,
 De-acasă dela Ilos Mermeridul,
 Căci și acolo merse el cu vasul
 Umblând după otravă pierzătoare
 De uns săgeți pe vârful de aramă.
 Dar Ilos nu-i dădu fiindu-i teamă
 De Cei-de-sus, doar tatul meu îi dete,
 Căci prea'l iubea pe el. Așa Ulise
 De s'ar ivi 'ntre pețitori acuma,
 Ce moarte grabnică și nuntă-amară
 Le-ar da el tuturor! Dar stă în mâna
 Celor-de-sus ca el să vie acasă
 Spre-a'i pedepsi. Deci te îndemn pe tine

*. . . Soarta lui Egist măritul
Ucis de tânărul Orest, vestitul
Lui Agamemnon fiu.*

(pag. 2)

CĂNTUL II

A doua zi, când se iviră zorii
Trandafirii, feciorul lui Ulise
Din patu-i se sculă și-și puse haina,
Cu sabia ascuțită se încinse.
Și după ce pe dalbele-i picioare
Legă frumoase opinci, eși din casă
Intocmai ca un zeu la'nfățișare.
Și porunci la crainicii cu glasul
Răsunător să strige și să cheme
Pe-Aheii cei pletosi la adunare.
Crăiniră ei și-Aheii s'adunară.

Iar când apoi eră în păr soborul,
Veni și el la sfat cu lancea'n mână,
Nu singur, că eră 'nsoțit în urmă
De doi ogari fugaci. În vremea asta
Minerv'asupra-i revărsă din slavă
Un har dumnezeesc. Și toată lumea,
Când el s'apropiă, privea uimită.
În jețul părintesc șezu voinicul,
Bătrâni îi făcură loc. Egiptiu
Deschise vorba cel dintâi, moșneagul
Îngheboșat, de multe știutorul.
Căci fiul său plecase în corăbii
La Troia sub povața lui Ulise,
Răsboinicul Antif, pe care'n urmă
Ciclopul cel sălbatic îl ucise
În peșteră și'l pregăti de cină
În urma celorlalți ai lui tovarăși.
Ci mai aveă trei fii, pe Evrinomos,
Un pețitor și el; ceilalți acasă

*Ieși pe urmă din iatac și ușa
De o verigă de argint o trase
Și de curea împinse apoi zăvorul.*

(pag. 15)

CĂNTUL III

Când soarele din marea strălucită
Ieși pe bolta cerului de-aramă
Să dea lumină zeilor și lumii
De pe pământul darnic în bucate,
Sosiră ei cu vasul lor la Pîlos,
A lui Neleu temeinică cetate.
Pe mal aveau Pilenii sărbătoare
Cinstind pe-al mării zeu cu negre plete.
Buhai murgani jerfeau pe-a lui altare
In nouă șezători. La fiecare
Sedeau bărbații stol câte cinci sute
Și-aveau înfață câte nouă tauri.
Gustau cu toții fripte măruntae
Și zeului i-ardeau alese buturi.
Iar călătorii traseră deadreptul
Și strânseră vintrelele și-opriră
Corabia 'n liman, apoi ieșiră,
Minerva 'ntâi, iar Telemah din urmă,
Și ea cu graiul i-apucă nainte:
«Tu Telemah, să n'ai acum sfială
Nici cât un pic. Deaceea doar pe mare
Călătoriși, ca tu să 'ntrebi de tata,
Ce soart' avu și ce pământ l-ascunse.
Să mergi întins la călărețul Nestor
Ca să vedem ce-o fi știind de dânsul.
Te roagă tu de el să-ți spue verde,
Doar nu te va minți, că-i prea cuminte».
Iar chibzuitul Telemah îi zise:
«Dar cum să merg și să mă port cu dânsul?
La graiu cu rost nu sunt deprins, o Mentor,

Se bucură Minerva de purtarea-i

Și 'ndată pe Neptun rugă fierbinte:

Ascultă-mă, Neptun, sguduitorul

Pământului și nu te pune 'n poară.

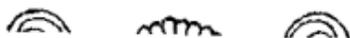
(pag. 34)

CĂNTUL IV

Sosiră ei în Lacedemon, țara
Cea cuncavă și scofălcită 'n plaiuri,
Și poposiră acasă la slăvitul
Viteazul Menelaos. Il brodiră
Când el cu oameni mulți de-ai lui la curte
Benchetuiă la o 'ndoită nuntă:
Iși mărită mândrețe de copilă
Și-o trimetea la fiul lui Ahile
Cel răsbitor de cete, după vorba
Ce-i dase și-i jurase el la Troia,
Și nunta i-o 'mplineau acuma zeii.
El petrecea pe fata lui cu carre,
Cu telegari departe, la orașul
Vestit al Mirmidonilor, pe unde
Eră stăpân feciorul lui Ahile.
Și aducea pe fata lui Alector,
Locuitor în Sparta, ca mireasă
Lui Megapentes cel voinic, feciorul
Mezin al lui; mlădița unei șerbe.
Căci n'avu parte dela zei Elena
Să aibă alt copil, de când născuse
Pe Hermiona, fiica'i drăgălașă
Și gingașă ca Venera de aur.
Așa benchetuiiau în casa mare
Și petreceau vecinii și tot neamul
Lui Menelaos. Intre dâșșii
Un cântăreț dumnezeiesc cu lira-i
Cântă, și 'nvremece ținea el hangul,
Doi călușeri se tot roteau la mijloc.
Atunci la poarta curții se opriră

C Â N T U L IV

Și apucară umeda cărare
Voind în cale zilele să-i curme
Lui Telemah. Se află 'ntre Itaca
Și Same cea cu mal stâncos la mijloc
Un mic ostrov în mare, 'l cheam' Astèris
Și are el limanuri cu intrare
Din două părți, de-adăpostit corăbii;
Acolo 'l adăstau pândind Aheii.

CĂNTUL V

Din patul luminatului Tironos
Se ridică zeița dimineței
Spre-a lumina nemuritori și oameni.
Atunci făcură zeii sfat, în frunte
Cu Joe care bubue 'n văzduhuri
Și nu-l întrece nimeni în putere.
Luă Minerva între ei cuvântul
Și începù a înșiră mulțimea
De suferinți răbdate de Ulise,
Căci nu uită, ci-i tot păsă de dânsul
Că stă oprit acasă de Calipso.
Și zise așa Minerva: «Tată Joe
Și zeilor ceilalți, voi fericiții
Și pururii, deacum să nu mai fie
Vrun Domn-stăpânitor pornit spre bine
Și cruțător și blând și cu dreptate,
Ci veșnic rău, tiran și fărdelege.
Căci iată cum a fost uitat Ulise
De toți supușii lui, cu care dânsul
A fost așa de bun ca un părinte.
El pătimește rău și zace bietul
Intr'un ostrov în casele zeitei
Calipso, care'l ține cu deasila,
De nu se poate napoiă în țară,
Căci n'are năvi, nici lopătari să-l ducă
Pe spatele cel necuprins al mării.
Și unde pui că umblă să-l omoare,
La 'ntorsul lui acasă pețitorii
Pe fiul lui care s'a dus să 'ntrebe
De tatul său, să capete vro știre

CĂNTUL VI

Așă dormea Ulise, copleșitul
De trudă și nesomn, când iată 'n țara
Feacilor se coborî Minerva
Și merse în cetatea lor. Feacii
Nainte vreme locuiau în largă
Hiperia, vecini cu îngâmfații
Ciclopi, care mai tari fiind ca dânșii,
Intruna'i bântuiau. Deci Nausitoos,
Dumnezeescul Domn, de-acolo-i duse
În Scheria, departe de-acei oameni
Iscoditori, cu zid orașu 'ncinse,
Zidi locașuri pentru zei, și case
Și-ogoare le 'mpărți. Dar el murise
Și-acum domnea cumintele Alcinoos.
La curtea lui se duse atunci Minerva
Voind s'ajute 'ntorsul lui Ulise.
Se furișă zeița în iatacul
Bogat-împodobit, unde-adormise
Domnița Nausicaa, deopotrivă
Cu zânele la chip și la făptură;
Cu ea dormeau, departe și de alta
La ușă, două gingașe odăiașe.
Inchise au fost lucioasele canaturi,
Dar zâna răsbătù ușor și iute
Ca o suflare pân' la patul fetii,
La creștet îi stătù. Și întrupată
Ca fiica lui Dimant, corăbierul
Vestit, cu ea fiind de-o seamă fata
Lui Alcinou, prietenă iubită,
Zeița'i zise astfel: «Nausicaa,

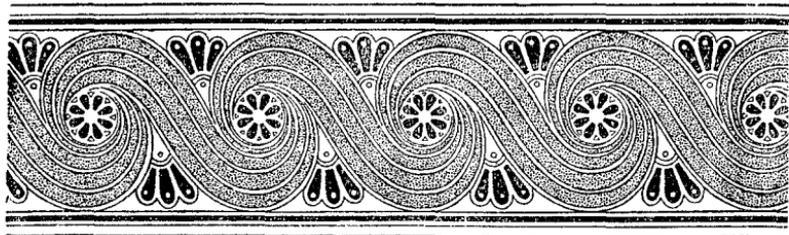
CĂNTUL VII

Iar până se rugă Ulise, mulii
Duceau pe Nausicaa spre cetate
Și ea sosind acasă la vestitul
Palat, oprî în curte. Acolo frații,
Ca zeii de-arătoși, o 'nconjurară,
Jugarii sloboziră și năuntru
Veșmintele cărară. Iar domnița
Se duse în cămara-i unde focul
I-aprinse o bătrână slujitoare,
Evrimedusa care fuse-aleasă
Și-adusă de corăbii din Apira
Plocon lui Alcinou ca unul care
Domneà peste Feaci, slăvit de obște
Ca zeii. Ea crescuse de copilă
Pe Nausicaa. Focul îi aprinse
Și cina 'i pregăti acum bătrâna.

În vremea asta se sculă Ulise
Și o porni către oraș. Minerva
Prielnică pe drum sub ceață deasă
L'acoperi, ca nu cumva 'ntâlnindu-l
Vreun Feac mai dârz să-l ia lavale
Și să-l întrebe cine-i. Dar în clipa
Când el erà să intre în orașul
Plăcut și drag îi răsări Minerva
În chip de fată cu ulcioru 'n mână
Și 'nfața lui stătù. Ulise-o 'ntreabă:
«Copilo, n'ai vreà să mă duci la casa
Lui Alcinou, pe-aici stăpânitorul?
Eu sunt un biet străin venit încoace
Din locuri depărtate, și pe nimeni

. . Și-mi plângeam orbirea
Ce Venera 'mi dăduse, când la Troia
Departa de-a mea țară ea mă duse
Și mă răznî de fata mea, de casa
Și de bărbatul meu, desăvârșitul
De bun și de frumos și de cuminte.

(pag. 59)

CĂNTUL VIII

A doua zi, când zâna dimineții
În zare se ivi trandafirie,
Măritul Alcinou din pat se scoală,
Așijderea se scoală și Ulise,
Cuceritorul cel de viță naltă.
Porni nainte Alcinou spre sfatul
Feacilor durat lângă corăbii.
Sosind acolo, ambii lâng'olaltă
Pe bănci de piatră netedă șezură.

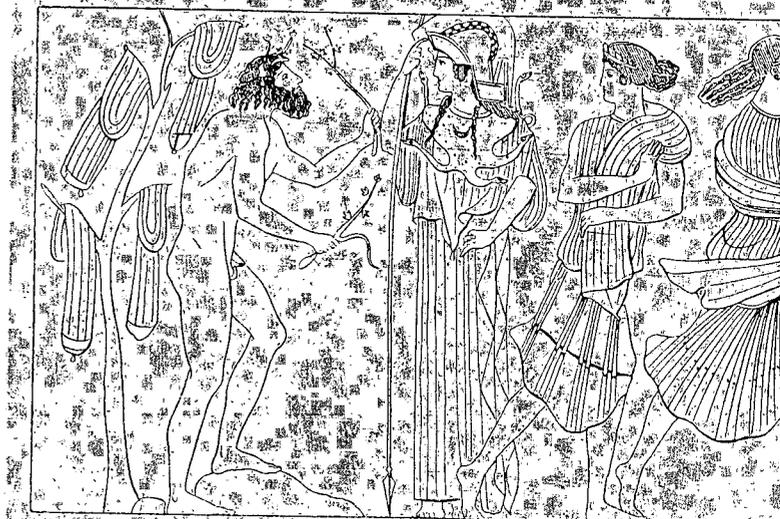
Minerv'atunci, în chipul unui crainic
Trimis de crai, umblă prin tot orașul
Punând la cale 'ntorsul lui Ulise.
Și cuvântă deaproape fiecărui:

«Voi sfetnici și fruntași ai țării, haideti
La sfat ca să cunoașteți pe străinul,
Venit acuma proaspăt la locașul
Lui Alcinou, un rătăcit pe mare,
Bărbat la chip aidoma cu zeii».

Așa fel colăceă pe fiecare,
Și repede ei toți se 'ntrulocară.
Gemeau de oameni treptele de piatră
Și mulți cătau la fiul lui Laerte
Și nu-și luau privirea dela dânsul.
Un har de sus Minerva 'i revărsase
Pe față și pe umeri, și-l făcuse
Mai plin, mai răsărit la 'nfățișare,
Ca tuturora drag să fie dânsul,
Temut de toți și vrednic de cinstire,
Să birue la 'ntrecerile multe,
Cu cari aveau Feacii să-l încerce.

CĂNTUL VIII

Doar zcii vrur' așa; ursiră moartea
Vitejilor, ca 'n urma lor să fie
Un cântec pentru cei cari or să vie.
Ori ți-a pierit vro rudă pela Troia,
Bărbat ales, vrun ginere, vrun socru,
Cei care, după rudele de sânge,
Sunt mai iubiți de noi? Ori un tovarăș
Prietenos și bun? Căci un prieten,
Când e un om, întrece și pe-un frate».

Minerva

Găsi atunci cu cale să deștepte
Pe fiul lui Laerte ca să vadă
Pe galea lui Alcinou copila

.....
«Te rog, domnișă, în genunchi. Ești zână
Ori muritoare?»...

(pag. 100-102)

CÂNTUL IX

Ulise iscusitul îi răspunse:

«Craiu Alcinou, alesule 'ntre oameni,
De bunăseamă e frumos s'ascuți
Un meșter cântăreț precum 'i-acesta
Cu viers dumnezeesc. Eu cred că nu e
Nimic mai drag și mai plăcut în viață
Ca ziua când e vesel tot poporul
Și 'n sală șed mesenii 'n șir și-ascultă
Pe cântăreț, iar mesele sunt pline
De pâne și friptură și-un paharnic
Aduce vin în cană scos și-l toarnă
Mesenilor în cupe. Mie-mi pare
Că asta'i tot ce-i mai frumos pe lume.

Dar ție-ți place să mă 'ntrebi pe mine
Și vrei să știi necazurile-mi grele,
Ca tot mai mult să gem gândind la ele.
Dar vai, de unde să încep și unde
Să isprăvesc? Că multe patimi zeii
Cerești mi-au dat să sufăr. Vă voi spune
Intâi ce nume port ca să-l cunoașteți
Și voi, și dacă scap cumva de moarte,
Prieten să vă fiu, deși mi-e casa
Departate de voi toți. Eu sunt Ulise
Al lui Laerte fiu, de-a' cărui fapte
Și măestrîi vorbește toată lumea
Și-a cărui slavă pân' la cer ajunse.
Eu locuiesc Itaca, limpezitul
Ostrov, pe unde 'i muntele Neritul
Cu freamăt de păduri, la 'nfățișare
Măreț și unde împrejur sunt multe

CÂNTUL IX

Ne așteptau și suspinau cu jale,
Impinserăm pe prund acolo vasul
Și noi pe mal eșirăm. Și berbecii
Ciclopului luând îi împărțirăm,
Și-avu din ei tot insul parte dreaptă.
Dar la împărțire mie pe deasupra
Tovarășii mi-au dat pe cel de frunte.
Eu închinându-l zeului furtunei,
Lui Joe, domnului stăpân a toate,
Pe-altaru-i coapsele 'i arsei, dar jerfa
El nu-mi primi, ci cugetă în ce fel
Să-mi potopească vasele și soții.
Șezurăm noi atunci și, cât e ziua
De mare până 'n seară, ne-ospătarăm
Cu mult prisos de carne, cu vin dulce.

Dar în amurg, când soarele asfințise,
Ne 'ntinserăm pe mal și adormirăm.

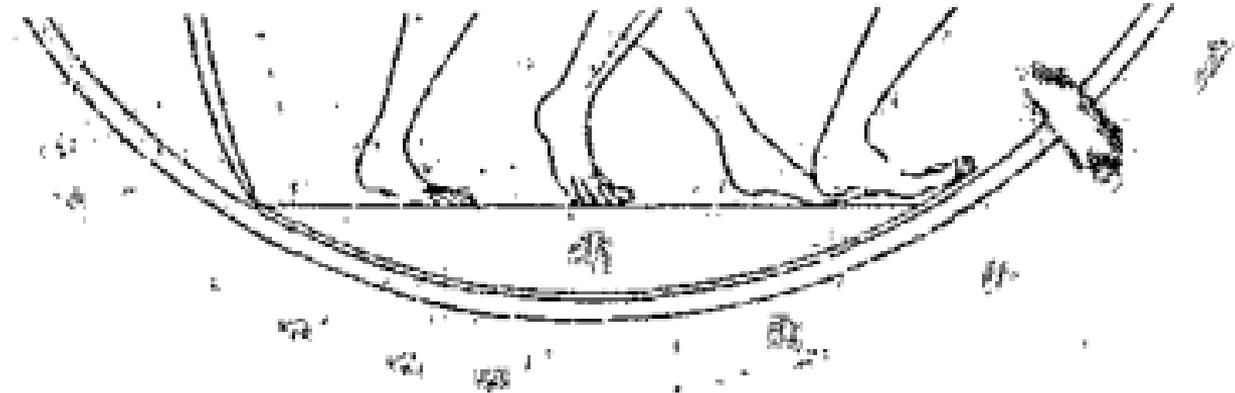
A doua zi, când se iviră zorii,
Grăbli pe soți silindu-i să se 'nluntre
Și vase să deslege. Ei intrară
De grabă toți, pe bănci la rând șezură
Și prinseră vâslind să bată marea.
De-aici pornim nainte plini de jale
De pierderea iubitorilor tovarăși,
Dar mulțumiți că noi scăparăm teferi.

*Povățuit de Muză cântărețul,
Luându-și lira din cuier, se puse
Isprăvile vitejilor să cânte.*

CĂNTUL X

In insula Eolia sosirăm.
Eol, al lui Hipotas fiu, acolo
Tubit de zei domniã peste ostrovul
Cel plutitor și 'mprejmuit deantregul
Cu ziduri nerãsbite din aramã
Și țarmuit de stâncã netezitã.
El doisprezece fii aveã la curte,
Bãieți și fete 'n floare cãte șase,
Și însoți pe fete cu bãieții.
Ei veșnic ospãteazã lângã tatul
Și mama lor cinstitã și-au pe masã
Intinse atãtea feluri de bucate,
Și de fripturi tot fumegã palatul
Și gemã de petreceri toatã ziua,
Iar noaptea pe covoare și pe paturi
Sãpate 'n lemn ei dorm cu-a lor cinstite
Neveste. Noi sosirãm în cetate
La mãndrul lor palat. O lunã 'ntreagã
Eol mã gãzdui și deamãruntul
Mã întrebã de Troia și de flota
Danailor, de 'ntorsul lor acasã.
Iar eu pe rând îi povesteam de toate.
Dar mã rugai la urmã sã mã lase
Sã plec. El nu se 'mpotrivi la asta
Și-mi pregãti plecarea. 'Mi dete-o piele
De bou de nouã ani, burduf în care
Suflãrile de vânturi mugitoare
Le închisese toate, cãci fusese
De Joe pus ca domnitor pe vânturi:
Le mânã sau le 'nstrunã dupã voie.

*Ieșind acum să ne 'ncercăm puterea
La jocuri de tot felul . . .*

(pag. 124)

CĂNTUL XI

Iar când am fost la vas și lângă mare,
Intâi pe apă lunecărăm vasul,
Ii puserăm catargul cu vintrele
Și vitele luând apoi intrarăm
Și noi mâhniți, cu ochii uzi de lacrimi.

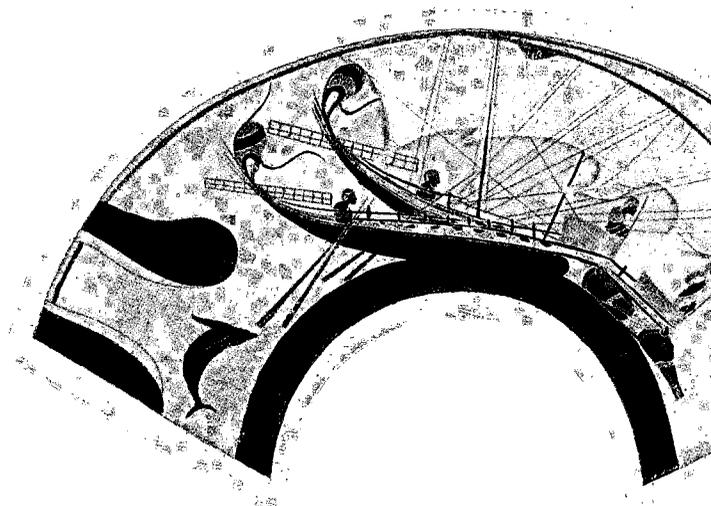
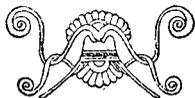
De după vasul cel cu botul negru
Cuvântătoarea vajnica zeiță
Cu păr de aur, Circe, ne trimise
Un vânt prielnic umflător de pânze,
Soț bun de drum. Iar noi, după așezarea
Dichisurilor toate ale corăbii,
Stam liniștiți. Doar vântul și cârmaciul
Mănu pe mare vasul. Cât e ziua
Cu pânzele destinse văsuirăm.
La urmă soarele asfinți și toate
Cărările din lume s'adumbriră.

Ajunserăm la capătul de ape
Pe-afundul Ocean, unde 'i orașul
Cimerian, poporul cel deapururi
Învăluit în ceață și 'ntuneric,
Că 'nveci nu-l vede luminosul soare,
Când el spre cerul înstelat se sue
Și spre pământ lavale se coboară,
Ci besnă urgisită cotropește
Pe bieții muritori. Sosind acolo
Cu vasul poposirăm. Ne luarăm
Nămaiele cu noi și-o apucarăm
Pe lângă Ocean pânăce furăm
La locul unde ne spusese Circe.

Acolo Evriloh și Perimede

C Ă N T U L X I

Și repede la vâsle s'așezară.
Și unda curgătoare duceă vașul
Pe Ocean întâi cu lopățitul,
Apoi și pe-adierea cea mai bună.

*Și 'ntors acasă, la ai lui să spuie
Că 'ntrecem noi așa de mult pe alții
La cântece, la joc și 'n alergare
Ca și la cârmuitul de corăbii.*

CĂNTUL XII

Când de pe râul Ocean trecurăm
Pe valurile mării larg deschise
Și țărnuirăm la ostrovul Aia,
Pe unde șade zâna dimineții
Și soarele răsare, acolo vasul
Il traserăm pe prund, iar noi eșirăm
Pe mal, unde dormirăm până 'n ziuă.

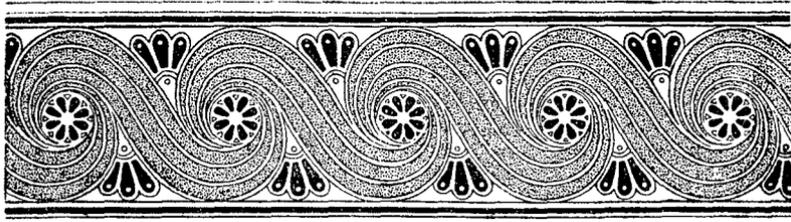
A doua zi, când se iviră zorii
Trandafirii, eu trimisei tovarăși
La Circe după trupul lui Elpënor.
Tăiarăm trunchiuri de copaci îndată,
Durarăm rug de ars, pe unde malul
Eră mai nalt, prohodul începurăm
Cu suflet trist, cu ochii plini de lacrimi,
Ii arserăm noi trupul și-armătura,
Mormântu-i movilirăm și deasupra
Un stur de piatră-i puserăm și vâsla-i
Indemânat' asupra-i o 'mplântarăm.
Și 'nvremece noi îngrijeam de asta,
A prins de veste Circe că venirăm
Din iad și dichisindu-se, în grabă
Venì la noi cu slugile 'mpreună,
Cu pâne, cu fripturi și cu vin roșu
Și-oprindu-se 'ntre noi așa ne zise:
«Săraci de voi, încă fiind în viață
Voi merșerăți în iad și-așa murirăți
De două ori, când altu mor odată.
Ci hai luați bucatele și vinul,
Mâncați și beți din nou cât este ziua,
Că'n zori de zi la drum porni-veți mâne.

C Ă N T U L X I I

De-a tinerilor, cele două lemne
Iviră-se din pântecul Haribdei.
Mă las și eu de mâni și de picioare
De sus din pom și pleoscăi în vultoare
Pe lângă cele două grinzi, la mijloc,
M'așez pe ele și încep vâslitul
Cu mânilor-mi. Părintele omenirii
Și-al zeilor nu-i dete voie Scilei
Pe mine să mă vază, căci altmintreli
Eu nu scăpam de crâncenă pieire.

De-aici mai rătăci vreo nouă zile
Și-abiă 'ntr'a zecea m'ajutară zeei
S'ajung la Ogigia, la ostrovul
In care șade vajnica zeiță
Calipso cea cu plete mari de aur
Ce cuvintează ca o muritoare.
Ea mă primă și îngrijă de mine.
Dar ce să-ți mai înșir și despre asta?
Am povestit-o ieri la tine 'n casă
Soției tale vrednice și ție,
Și-mi-e urât din nou să spun un lucru
Ce limpede fu povestit odată».

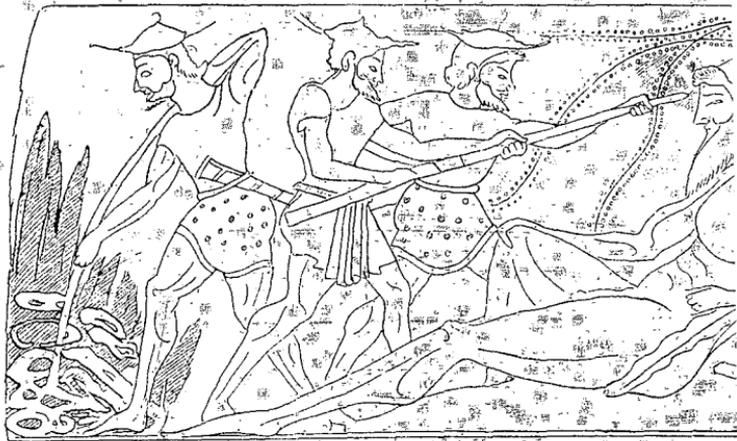

CĂNTUL XIII

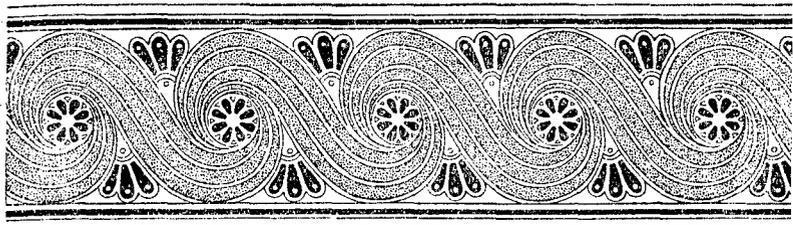
Așa vorbi și toți tăcură molcom,
Cuprinși de farmec în umbrita sală.
Dar ia cuvântul Alcinou și zice:
«Ulise, odată ce-ai sosit aici
În casa-mi naltă și cu prag de aramă,
Te 'ntorci la vatra ta de bunăseamă
Și nu mai rătăcești de-acum pe mare,
Oricât ai pătimit. La fiecare
Din voi care în sala curții mele
Ca sfetnici beți deapururea vin negru
Și ascultați pe cântăreț la masă,
Vă dau poruncă și vă zic: în lada
Cea lustruită s'afle pentru oaspe
Veșmintele și-odoarele de aur
Bogat-împodobite și-o grămadă
De alte daruri, câte au fost aduse
De sfetnicii Feacilor la mine.
Dar să-i mai dăm câte-un triped mai mare
Și câte un lighean de fiecare;
Le-om strânge noi dela norod pe urmă
Și-om fi plătiți, că-i greu ca unul singur
Să dăruiască- așa de multe daruri».
Așa le zise Alcinou, și dâșii
Găsiră sfatul lui plăcut. Pe urmă
Plecară toți acasă să se culce.

A doua zi, când se iviră zorii
Cu degete trandafirii, în grabă
Se duseră la vas sfătuitoarii
Și-aduseră-a bărbaților podoabă,
Arama. Alcinou, umblând prin navă,

... Un zeu curaj nebun ne 'nsufld.
Ai mei înșfacă părul, și țugușul
Il afundară 'n ochiul lui,

(pag. 152)

CANTUL XIV

Plecând dela liman, viteazul merse
Pe un colnic de piatră prin pădure,
Pe culmile pe unde-i arătase
Minerva că'i porcarul ce-avea grijă
De-avutul lui mai mult decât oricare
Din șerbii care dânsu'i dobândise.

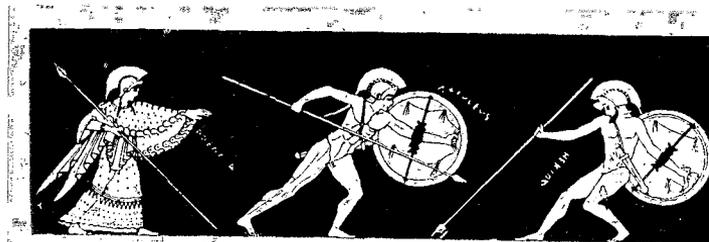
Il nemeri 'n privdorul lui, pe unde
Durase el acioală 'mprejmuită
Cu zid înalt, rotată, mândră, mare,
Pe loc învederat. După plecarea
Stăpânului și fără de-ajutorul
Lui moș-Laerte și-al stăpânei sale,
Cu gard de spini, cu steiuri mari de piatră
El staulu 'și făcù, bătù în juru-i
Pari mulți și deși, tăiați frumos din miezul
Stejarului, și 'nchipul cotețe
Douăsprezece 'n staul lâng'olaltă,
Culcușuri pentru porci, și'n tot cotețul
S'adăposteau câte cinzeci de scroafe
Cu godăcei. In vremea asta vierii
Măneau pe-afară mai puțini la număr;
Se'mpuținau fiind mâncați la mese
De pețitori. Le trimetea porcarul
Mereu pe cel mai gras din toată turma,
Căci mulți erau la număr pețitorii,
Trei sute și șaizeci. Pe lângă turmă
Vegheau mereu ca niște fiare patru
Zăvozi care'i crescuse Eumeu, porcarul
Maimare 'ntre păstori. Acuma dânsul
Se încălța croind frumoasă piele

CÂNTUL XIV

Căci n'avem multe haine aici și sărici
De primenit; tot insul are una.
Dar las' că vine fiul lui Ulise
Și el îți dă și sarică și haină
Și are să te 'ndrepte unde-ți place».

Și dupăce vorbi așa se scoală
Și pe la vatră-așează pat și-așterne.
Deasupra-i blăni de capră și de oae,
Și-Ulise 'n pat se culcă; peste dânsul
Porcarul svârle n țol mai gros și mare
Ce el l-avea de schimb pe vreme aspră.

Așa dormi Ulise și pe-aproape
Dormiră și ceilalți păstori mai tineri.
Porcarul însă nu vră să se culce
Pe stratul lui, departe de-a lui turmă,
Ci merse-afară înarmat să doarmă.
Se 'nveseli Ulise, că de-avutu-i
Cătă porcaru 'n lipsa lui de-acasă.
Intăiu își prinse sabia-ascuțită
Pe umerii vânjoși, apoi își puse
Sumanul gros și bun la vânt, și-asupra-i
Cojoc de capră mare și 'ncălată
Și apucă o lance țuguiață,
Cu care s'apără de câni și oameni,
Și merse să se culce, unde porcii
Dormeau sub stânci, la loc ferit de Crivăț.

Ce 'nfricoșat mi-ar fi atunci avântul
Și brațu-mi neapropiat . . .

(pag. 195)

CĂNTUL XV

Minerv' atunci se coborî în largul
Lacedemôn la fiul lui Ulise
Ca să-i aduc' aminte, să-l îndemne
Napoi să plece acasă. Și zeița
Găsi pe Telemah și pe-al lui Nestor
Fecior dormind într'un pridvor la curtea
Lui Menelau slăvitul. Numai fiul
Lui Nestor moleșit dormea în tihnă;
Pe Telemah somn dulce nu-l mai prinse,
Trezit fiind în umbra nopții nalte
De-a tatului său grijă. Stând aproape,
Minerva cea cu ochi albaștri'i zise:

«Nu-i bine acum, o Telemah, departe
De casă să te porți, să lași pe-acolo
Și averea-ți și bărbați fără rușine.
Mă tem că ți-or mânca averea toată
Și-or împărți-o între ei, și drumul
Ți-ar fi 'nzadar. Deci hai mai iute cere
Lui Menelau viteazul să te lase
Să pleci, ca tot să mai găsești acasă
Pe maica-ți neasemuită. Află
Că zor îi dau și tatul său și frații
Să ia de soț pe Evrimahos, care
E cel mai darnic peșitor și 'ntrece
Pe toți cu zestrea'i dată. Mi-e ca dânsa
Să nu-ți ia peste voia ta de-acasă
Ceva din blagă. Știi cum e femeea,
Ea caută mai de folos să fie
La casa celui care-o ia pe dânsa
Și nici nu vrea să știe, nici îi pasă

CĂNTUL XV

Vi-i vouă dat să fiți mereu puternici».

Iar chibzuitul Telemah răspunse :

«Să fie așa cum ai grăit, străine!

Să vezi îndată ce prietenie,

Ce daruri ai din parte-mi, că oricine,

De te-ar vedeă, te-ar ferici pe tine».

Așa vorbi și zise lui Pireos,

Un credincer al lui: «Tu al lui Clitos

Fecior Pireos, cel mai bun tovarăș

Din cei care la Pilos mă 'nsoțiră:

Pe-acest străin să-l duci la tine-acasă,

Cinstește-l, ospătează-l și ai grijă

De el pân' oiu veni». La asta zise

Pireos, bun lăncer: «De-ai stă pe-aicea,

O Telemah, oricât de multă vreme,

Eu grijă am să-i port și nu va duce

Vro lipsă el ca oaspe». După asta

În navă se sui și pe tovarăși

Zori să se înluntre, să deslege

Otgoanele. Intrară dâșii iute

În navă și pe bănci se așezară.

Iar Telemah legă opinci frumoase

Și țapăna lui lance ferecată

Luă pe podul năvii. Drum dădură

Otgoanelor vâslaşii; o porniră

Pe mare spre cetate după spusa

Lui Telemah, feciorul lui Ulise.

În vremea asta repede pe-acesta

Picioarele 'l purtau până ce-ajunse

La cocina cu mii de porci, pe unde

Dormeă 'n sălaș porcarul bun la suflet

Și credincios, care-și iubea stăpânii.

CĂNTUL XVI

Ulise și porcarul prin colibă
Făcură foc la vatră dimineăta,
Gătiră prânzișorul și porniră
Cu turma pe păstori. Cum îl văzură
Pe Telemah, zăvozii nu-l lătrară,
Când el s'apropiè; se gudurară
Pe lângă el. Ulise luă seama
Cum se codeau dulăii și de-aproape
Un tropot auzl. Deaceea 'ndată
Și zise lui Eumeu: «De bunăseamă,
Vrun cunoscut sau vr-un tovarăș vine.
Nu-l latră câinii, dau numai din coadă,
Și-aud un tropăit». El nu rostise
Cuvântu 'ntreg, și iată că fecioru-i
Stătù în tindă. Se sculă porcarul,
Uimit fiind, și vasu 'n care vinul
Amestecă 'i pică din mâni și 'nfața
Stăpânului pășind, deodată prinse
A-l sărută pe cap, pe ochii mândri
Și mânilor amândouă; calde lacrimi
Îi picurau. Cum un duios părinte
Primește după zece ani de sbucium
Pe fiul său venit din țări străine,
Pe fiul singur și născut târziu; tot astfel
Pe Telemah îmbrățișă porcarul
Și-l sărută mereu parcă scăpase
Din mâna morții și-i zicea cu plânset:
«Venit-ai, Telemah, lumină dulce?
Eu nu credeam să te mai văd vrodată
De când la Pilos ai plecat pe mare.

*Iar când a lui Priam cetate naltă
O cucerirăm, et luându-și partea
De plean . . . . plecă pe mare.*

(pag. 196)

CĂNTUL XVII

A doua zi când se răsfiră zorii
Trandafirii, 'și 'ncalță pe picioare
Frumoase opinci feciorul lui Ulise,
Și ia pe urmă lancia potrivită
În pumnul lui și spre oraș pornind-o,
Porcarului său zise: «Mă duc, taică,
Pe la oraș ca să mă văză mama.
Mă tem că nu-și va conțeni ea plânsul
Nesuferit și lăcrimosul vaet
Pân' nu mă va vedeà. Deaceea ție
Așă-ți demând. Ia tu și du 'n cetate
Pe-acest sârman străin; cerșeasc'acolo
El hrana lui și cine vreà, să-i dee
O pâne și-un pahar de vin. Eu nu pot
Pe toată lumea să o port pe spate,
Că prea sunt necăjit. Dacă străinul
S'ar supără, mai rău i-o fi lui însuș,
Că mie-mi place s'o spun verde». Zise
Lui Telemah la ast'atunci Ulise:

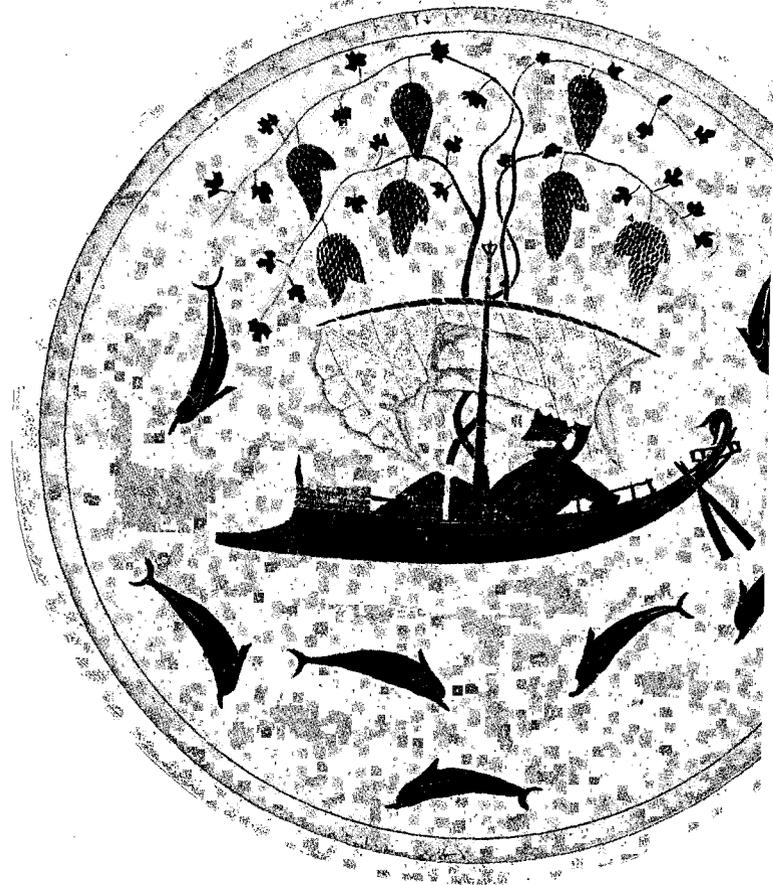
«Prietene, nici eu nu vreau pe-aicea
Să fiu oprit. Mai bine cerșetorul
Cerșească prin oraș sau pela sate;
Mi-ar da fieștecare după vrere.
Eu nu mai sunt acum de vârst' aceea
Ca să rămân aici pe lângă staul,
Să mă supun în toate la porunca
Unui stăpân. Tu du-te, că pe mine
Mă va călăuzi curând păstorul
Trimis de tine, 'ndatăce la vatră
M'oiu încălzi și soarele o să vie,

CÂNTUL XVII

Așă vorbi crăiasa, iar porcarul
Cum isprăvi se duse prin duiumul
De pețitori și-acolo 'ndată zise
Lui Telemah, apropiindu-și capul
De el, ca nimeni vorba să n'audă:

«Iubitul meu, eu plec să-mi văd la țară
De porcii mei, de trebile de-acolo,
De-a mea și-a ta avere. Iar tu vezi-ți
De toate aici, dar mai întâi de tine.
Ia seama să n'o pați, că-s o mulțime
Acei care te pasc. Dar bată-i Domnul
Nainte de-a fi noi răpuși de dâșii!»
Iar socotitul Telemah răspunse:

«Așă voiu face, taică. Tu cinează
Și pleac'apoi. Dar vino mâni de vreme
Și adu vite de junghiat pe-alese
Și las' c'aici am grijă eu și zeii
De toate cele». Mai șezù porcarul
Pe jețul bine-răzuit. Și'n urmă,
Sătul de băutură și mâncare,
Plecă la turmă și lăsă el sala
Și-ograda plină de mesenii care
Se veseleau la joc și la cântare,
Pe când se coborà amurgul serii.

*Și unda curgătoare duceă vasul
Pe Ocean întâiu cu lopășitul
Apoi și pe-adierea cea mai bună,*

(pag. 200)

CANTUL XVIII

Atunci veni un cerșetor ușernic
Spre a cerși 'n Itaca, un nemernic
Neîntrecut în lăcomie, gata
Deapururi pe mâncat și băătură,
Fricos și slab, dar mare la făptură.
Arneos îi ziceau, că astfel mama'i
La naștere 'l numi, dar pețitorii
Il porecliră Iros-trepădușul,
Căci el mergea s'aducă știri la oameni,
Oricând eră trimes. Și cum venise,
Din casă'i vrù s'alunge pe Ulise,
Și cicăbind așa'i tocă: «Ia-ți talpa,
Tu moșule, din tindă și te cară,
Că de picior te-asvârl acum afară.
Nu vezi cum toți m'asmuță și-mi fac semne
Să te înșfac? Dar mie mi-e rușine.
Hai scoală-te, ca nu cumva s'ajungem
Să ne-apucăm cu brațele la sfadă».
S'a încruntat la el și-a zis Ulise:

«Eu nu-ți fac rău, sărmame, nici pe tine
Nu te grăesc de rău și nici te pismuiu
De tot ce capeți, cât or fi de multe,
Iar pragul ăsta pe-amândoi ne 'ncape.
Nu trebuie să pismuești pe alții.
Tu pari a fi un biet milog ca mine,
Iar tot norocul dela zei ne vine.
Dar nu mă înteți la 'ncăerare
Și nu mă îndârji. Deși sunt astfel,
Moșneag cum vezi, te pot umplea de sânge
Pe buze și pe piept. Și-așa de mâne

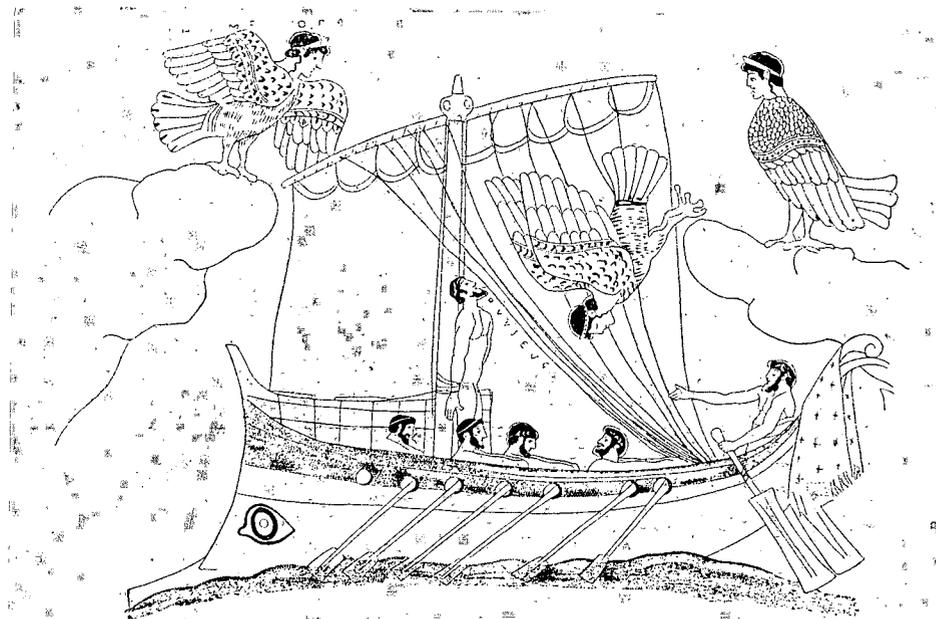
CĂNTUL XVIII

Un zeu vă scurmă. Dar mâncați voi bine
Și-apoi vă duceți să dormiți acasă,
Când veți pofti. Eu n'am s'alung pe nimeni».

El asta le rosti. Și auzindu-l,
Ei toți cu dinții buzele și mușcară,
Mirându-se de îndrăsneala vorbei
Lui Telemah. Dar mijloci feciorul
Lui Nisos, vederosul Amfinomos:

«Nu vă nciudați, prieteni, nu răspundeți
Potrivnic celor zise cu dreptate.
Nu bruftuiți pe-acest străin, pe nimeni
Din șerbii dela curtea lui Ulise.
Purcedă dar paharnicul să toarne
In cupe vin, la zei să facem paos,
Apoi să mergem să dormim acasă,
Și să lăsăm pe-acest străin în seama
Lui Telemah la curtea lui Ulise,
Căci el la dânsul a venit ca oaspe».

Așa vorbi și toți se învoiră.
Amestecă în cană vin cu apă
Voinicul Muliu, crainic din Dulihiu,
Care slujea lui Amfinom. El stete
La fiecare, vin turnă în cupe.
Ei zeilor întâi stropiră paos
Și după ce băură și mâncară,
La casa lor plecară să se culce.

*Vei fi legat de mâini și de picioare
Stând obtu în corabie la trunchiul
Catargului cu funiile prinse
Din jurul lui, ca astfel să te bucuri
De cântecul mdestrelor Sirene.*

(pag. 202—3)

CĂNTUL XIX

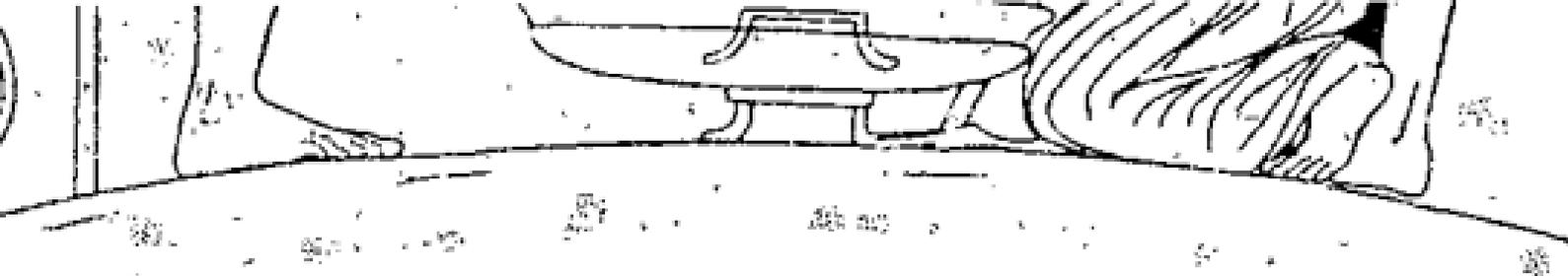
Rămase 'n sală isvodind Ulise
Omorul pețitorilor sub scutul
Minervei și lui Telemah îi zise:
«O Telemah, tu trebuie ca toate
Aceste arme să le-ascunzi prin casă.
De 'ntrebă și le-or cere pețitorii,
Tu să-i adormi așa cu vorbă dulce:
Le-am scos de-aicea dela fumul sălii,
Că nu mai sunt cum ele au fost odată,
Când tata le-a lăsat plecând la Troia,
S'au înnegrit de-a focului arsură.
Și mai ales călăuzit de sfatul
Ce-mi dete Cel-de-sus, mă tem că poate,
Buimaci de vin, voi v'ați luà la sfadă
Cu armele, v'ați bate laolaltă
Și-ați rușină ospățul și pețitul,
Căci armele pe om îl trag la sine».
Așa 'l învață. Telemah ascultă
Și cheam' atunci pe doica Evriclea:
«Bunico, 'nchide 'n casă muieretul,
Ca armele frumoase ale tatei
Să mi-le strâng în pod într'o cămară,
C'asa cum stau părăginite 'n sală,
Decând e tata dus, le strică fumul.
Eu pân'aci eram copil. Dar astăzi
Vreau să le pun deoparte unde fumul
Să nu le-ajungă». Evriclea 'i zise:
«Hei, maică, dac'ai prinde odată minte
S'ai grija casei, să-ți păzești avutul
Intreg ce-l ai! Dar cine atunci să vie

*. . . Troenii sunt răsboinici
Cu sulfa, cu arcul, cu mânatul
De cai sirepi. . .*

(pag. 313)

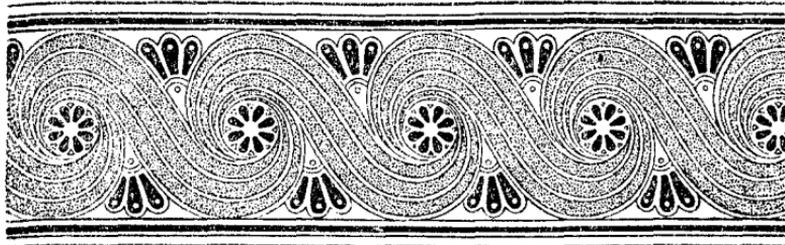
CÂNTUL XX

In tindă stă culcat Ulise. O blană
De bou neargăsită 'și tăvălise
Și-asupra-i multe piei de oi junghiate
De-Ahei și cu un țol l-acoperise
Pe dânsul Evrinoma. Stă în patu-i
Neadormit viteazul, tot cu mintea
La moartea pețitorilor. Eșise
Din cas' atunci un rând de șerbe care
S'aveau cu pețitorii și 'ncepură
A râde și-a se veseli 'mpreună
Și sufletu-i se 'nviforă. Prin minte'i
Trecură multe gânduri: să dea busna
Pe toate să le-omoare? Ori să lase
Pe data cea din urmă să se 'nhaite
Cu tinerii? Și inima întrânsul
Urlă. Cum o cățea dă roată 'njurul
Cățeilor plăpânzi și latră la un
Necunoscut și-i gata să se 'nhațe;
Așa latră și inima întrânsul,
Că-i sângeră de ciudă 'nfaț' atâtor
Blăstemății. In piept își da cu pumnul
Și inima-și certă: «Mai rabdă încă,
O inimă. Tu ai răbdat odată
Ceva mai fioros, pe când Ciclopul
Neînfrânat îmi tot mîncă pe soții
Voinici ai mei. Te-ai stăpânit acolo
Și tare-ai stat pânăce sfatul minții
Din peșteră te-a scos, unde crezuseși
Că vei muri». Așa-și muștră el sinea
Și înfrânată inima-i rămase

*De rana-i veche dete acum bătrâna
Și pipăind o cunoscù îndată,
Lăsă să-i cadă în lighean piciorul.*

(pag. 333)

CĂNTUL XXI

Atunci Minerva cea cu ochi albaştri
Povăţul pe fiica lui Icaru,
Mintoasa Penelopa, să ia arcul
Şi fierul brumăriu dela topoare,
La peţitori înfaţă să le pue
De întrecut la curtea lui Ulise,
Şi-a fost aceasta jocul şi prilejul
Pieirii lor. Sui dar scara naltă
La casa ei, luă cu mâna-i plină
O cheie bine 'ncovoiată, mare,
Frumoasă şi lucrată din aramă
Şi cu mâner de fildeş. Dupaceea
Cu şerbele 'mpreună ea se duse
La cea din urm'a ei cămară unde
Erau odoarele domneşti, aramă
Şi fier din greu lucrat şi-aurărie
Precum şi arcul încordat şi tolba
Cea plină de săgeţi amare, darul
Ce-i dase lui Ulise un prieten
Odată în Lacedemón, Ifitos
Evritianul, om bărbat ca zeii.
Ei în Mesena se 'ntâlniră acasă
La ortomanul Orsiloh. Ulise
Mersese atunci pe-ăcolo ca să ceară
Despăgubire dela 'ntreg poporul,
Căci oameni din Mesena în corăbii
Răpiseră oi multe din Itaca,
Trei sute împreună cu ciobanii.
Deaceea şi Ulise, un copilandru,
Ca sol făcuse calea asta lungă

C Ă N T U L XXI

Cuprinși de-amar și toți schimbară fețe.
 Iar Dumnezeu grozav tună prin nouri
 Vădind semn bun: se bucură Ulise
 De piaza care Domnul îi trimise.
 Luă săgeata ce stătea stingheră
 Pe masă lângă el, că celelalte
 Ce-aveau să le cunoască pețitorii
 S'aflau grămadă 'n scobitura tolbei,
 Și-o trase el, de unde stă pe scaun,
 De crestături și coardă pân' la cotul
 De corn al arcului și-ochind înfață-i
 Svârli săgeata, nimeri la țintă:
 Prin capetele de securi deodată
 Trecu pe rând țuguiul ei de-aramă
 Și dincolo răsbî. Și-a zis Ulise:
 «Vezi, Telemah, că chiar șezând pe scaun,
 Tot nu te rușinează musafirul,
 Doar nu greși și nu trudli cu arcul
 Prea mult ca să-l întind. Puterea-mi încă
 E neslăbită, nu cum mă defaimă
 Și zic nesocotind-o pețitorii.
 Dar iată ceasul, pânăce-i lumină,
 De pregătit Aheilor de cină,
 Apoi să mai petrecem noi cu lira
 Și cântecul, podoaba mesei». Zise
 Și semn făcu viteazul din sprâncene,
 Iar Telemah o sabie și 'ncinse
 Și-o suliț' apucând se duse alături
 De jețul lui și-acî stătû 'n picioare
 'Narmat cu arme lucii de aramă.

CÂNTUL XXII

Ulise atunci se desgoli de sdrențe,
Sări pe pragu nalt cu arc și tolbă,
Turnă din tolbă 'nfață-i la picioare
Săgețile-i și tinerilor zise:

«Acest necrâncen joc al nostru-i gata.
Acum căta-voiu eu o altă țintă,
La care nimeni n'a bătut, că poate
Voiu isbuti, dacă mi-ajut' Apolon».

Așa grăi și aținti săgeata
Spre Antinou. Acesta de pe masă
Luă mândrețe de pahar de aur
Cu două tciți și dibuiă cu mâna
Voind să bea. Nici nu-i trecu prin minte
Uciderea-i. Că cine putea oare
Să cugete că vrutul, cât de tare,
In mijlocul mulțimii pe el singur
L-ar fi ajuns cu moarte-așa de crudă?
Că-l nimeri 'n grumaz; săgeata 'n carne'i
Trecu prin ceafa-i gingașă, iar dânsul
Se răsturnă înlături și paharul
Din pumn îi lunecă, șiroiu de sânge
Pe nări îl podidi, împinse masa
Departe cu picioarele isbind-o,
Bucatele pe jos se răvășiră
Și pânea și friptura se mânjiră.

Iar tinerii tăcură zarvă 'n sală,
Când au văzut că soțul lor căzuse.
Sculându-se prin sală se 'mbulziră,
Nici pavază, nici lance nu găsiră
Și mânioși certară pe Ulise:

*Așà grîi și așintî sâgeata
Spre Antinou . . .*

(pag. 367)

CĂNTUL XXIII

Bătrâna chiuind de bucurie
Sui în casă sus să dea de veste
Stăpâri-sei că 'n sală e Ulise.
Intineri 'n genunchi, se sprinteniră
Picioarele-i și cum ajunse acolo,
Ea peste capu-i s'aplecă și zise:
«Scoal', Penelopo, draga mea copilă,
Să vezi aeve ce-ai dorit deapururi,
Veni Ulise, aici sosi în casă,
Deși târziu. El chiar acum ucise
Pe mândrii pețitori care palatul
Ii năruiau și-i tot mâncau averea
Și-i asupreau copilul». Dar crăiasa
O dojeni: «Măicuțo, te smintiră
Doar zeii care pot prosti pe unul
Intreg la minte, și pe un zânat
Il cumintesc. Mi-te scrintiră zeii.
Nainte ai fost cu totul cumpănită.
Dece tu râzi de mine 'ndurerata
Și-mi buigui de-astea și-mi alungi odihna
Ce-așă de dulce pleoapele-mi închise?
Așă frumos eu n'am dormit vrodată
De când Ulise a plecat la Troia,
La ciuma de cetate blestemată.
Coboară-te mai bine, du-te 'n sală.
De-ar fi venit în locul tău vreo altă
Femea de-ale mele să-mi dea mie
O veste așă, din somn să mă deștepte,
Urît o mai făceam napoi să meargă.
Dar ai noroc cu bătrânețea». Doica

CANTUL XXIII

Ce-am suferit, tu pe aici plângându-mi
 Intoarcerea mea plină de amaruri
 Și eu cât fui învăluit departe
 De-ai mei, oprit de Joe și de zeei
 Ceilalți. Dar azi când amândoi sosirăm
 La patul nostru jinduit, ai grijă
 De-avutul meu ce-l ai la tine 'n casă,
 Că turmele-mi de pețitori mâncate,
 Cu pradă dela alții 'n mare parte
 Le voiu spori și altele supușii
 Mi-or da din nou, panace fi-vor pline
 Și stănele și staulele-mi toate.
 Că eu acuma plec, mă duc la țară
 Pe la pădurea mea și la moșie,
 Să-mi văd pe bunul tată, care bietul
 Suspină și tot plânge după mine.
 Deacea, cât ești tu de chibzuită,
 Iți dau un sfat, că iute acum, odată
 Cu răsăritul soarelui, va merge
 Și vestea despre pețitori pe care
 In casă i-am ucis. Tu stai pe-aicea
 Și sue-te cu șerbele la tine
 Și-acolo șezi ascunsă și tăcută
 Și nu cătă și nu 'ntrebă pe nimeni,
 Așa vorbind, încinse arme dalbe.
 Sculă pe Telemah și pe păstorii
 Cei doi ai lui, văcarul și porcarul,
 Și porunci vârtos să se 'narneze,
 Iar ei supuși arama și 'mbrăcară.
 Și porțile deschiseră, plăcară.
 Mergea Ulise 'n frunte. Acum lumina
 Se revărsase peste tot pământul.
 Minerv'atunci, pe ei îmbrobodindu-i
 In noapte, 'i scoase grabnic din cetate.

Iar dânsul, cât avea săgeți s'arunce,
 Chirind mereu surpă pe câte unul
 Din pețitori, și mulți din ei căzură,

(pag. 370)

C Ă N T U L XXIV

In vremea asta Hermes din Cilene
Chemă la sine sufletele celor
Cari au pețit. Purtă cu el frumoasa
Nuiă de aur, mijlocul cu care
Adoarme după voie ori deșteaptă
Pe oamenii cei adormiți. Cu joarda-i
El le urni, și ele după dânsul
Mergeau pițigăind. Cum liliecii
In fundul unei peșteri uriașe
Tot zboară țiuind când pică vrunul
Din stolul lor cel atârnat sub stâncă
Și stau acolo strânși pe lângolaltă;
Așă plecară chițăind deodată
Și sufletele ce urmau pe Hermes,
Blajinul zeu, pe mucedele drumuri.

Trecur' așă Oceanul, Stâncă Albă
Și poarta dela Soare și norodul
De vise, și 'ncurând erau pe lunca
De asfodel, pe unde e locașul
De suflete, ale morților năluce.

Acî găsiră umbra lui Ahile
Și umbra lui Patroclu și Antilohos,
Viteaz ales, și a lui Aias care,
De mare și frumos, fusese 'nfruntea
Danailor după Ahile. Dânsii
Pe lâng'acest din urmă s'adunară,
Când sufletul lui Agamemnon, jalnic,
S'apropiè de ei urmat de-o droae
De suflete de-a'celor ce 'mpreună
Cu el în casa lui Egist muriră

Te-aduseră napoi. Noroc, Ulise,
 Fii sănătos, și 'n plin să-ți meargă toate!
 Dar spune-mi drept, că vreau să știu: cunoaște
 Sosirea ta 'nțeleapta Penelopa?
 Ori să pornim pe cineva să-i spue?»
 Ulise i-a răspuns: «Ea știe tocmai
 Și înzadar te-ai osteni, moș-Doliu».
 Așa rosti, și el se puse 'n jețul
 Frumos strujit. Asemenea și fiii
 Bătrânului urau sosire bună
 Și-l apucau de mână pe Ulise.
 Pe urmă lângă tatul lor șezură
 Pe rând la masă. Și pe când cu toții
 Steteau la prânz și ospătau în sală,
 Ca vântul merse vestea pretutindeni
 Vestind a peșitorilor cădere.
 Și mulți veneau cu vaet și suspine
 Și mișuiau la curtea lui Ulise.
 Cără pe mortul său fieștecare
 Și-l îngropă. Iar pe ceilalți din alte
 Orașe-i ridicau și cu pescarii
 Li trimiteau să-i ducă în corăbii.
 Apoi mârniți cu toții spre-adunare
 Mergeau glotiș. Și când se adunară
 Și fu sobor, sculându-se Eupites
 Luă cuvântul, neputând să uite
 Durerea după Antinou, fecioru-i,
 Pe care 'ntâiul Te-a strivit Ulise,
 Și el cu ochi scăldați în lacrimi zise:
 «Prieten, ce avan a fost mișelul
 Cu noi Aheii! El luă 'n corăbii
 Pe mulți voinici aleși, dar el și oastea
 Și năvile 'și pierdù și-acum la 'ntorsu-i
 Pe cei mai nobili Chefaleni ucise.
 Să mergem dar asupra lui, nainte
 Ca el să se strecoare pân'la Pulos
 Ori poate și 'n Elida, țara unde
 Domnesc Epeii. Altfel pe vecie
 Ne-om face de ocară, că-i rușine
 S'audă după moarte toți, că fiii
 Și frații noștri nu ni-i răsbunarăm
 De ucigași. Mi-ar fi vieaț'amară